

Namn på älgförvaltningsområdet

Wermlandsbergs ÄFO

Älgförvaltningsplan för perioden

Reviderad datum

Revidering orsak

Registrerad areal för ÄFO (ha)

Registrerad areal ÄSO totalt (ha)

Registrerad areal licensområden

Antal älgskötselområden

Antal licensområden

Registrerande län

ÄFO nummer i Länsstyrelsens register

Fastställd av länsstyrelsen den

Fastställd av länsstyrelsen den

Länsstyrelsens ärendenr

2023	till och med	2025
158 618		
153 987	Andel av ÄFO:	97%
4 631	Andel av ÄFO:	3%
	1	
	5	
	Länsstyrelsen i Värmlands län	
	äfo-17-006	

Länsstyrelsens noteringar och villkor för beslut om fastställande av planen:

INNEHÅLL:

1. MÅLSÄTTNINGAR

- 1.1 Älgstammen
- 1.2 Skog och betesskador

2. NULÄGESBESKRIVNING

- 2.1 Uppgifter om älgstammen
- 2.2 Uppgifter om skogstillstånd och betesskador
- 2.3 Skador på gröda
- 2.4 Trafikolyckor med älg
- 2.5 Övrig dödlighet
- 2.6 Predation

3. SAMMANFATTNING MÅLSÄTTNINGAR OCH NULÄGE

4. HANDLINGSPLAN FRÅN NULÄGE TILL MÅLUPPFYLLNAD

- 4.1 Planerad avskjutning
- 4.2 Avskjutningsförslag licensområden
- 4.3 Planerade inventeringar

5. ÖVRIGT

- 5.1 Samråd och förankringsprocess
- 5.2 Granskning av ÄSO-planer
- 5.3 ÄFGs råd och vägledning för ÄSO-planer
- 5.4 Uppföljning och revideringsbehov

1. MÅLSÄTTNINGAR

1.1 Mål för älgstammens utveckling inom älgförvaltningsområdet

Kvantitativ målsättning för treårsperioden

Antal de kommande 3 åren

Öka	Oförändrad	Minska
		x

Älgstammen ska

Med hänsyn till:

Mål för vinterstam

2025

Vinterstam älg/ 1000 ha

8,2

efter jakt

Vinterstam älg/ 1000 ha ungskog

86

efter jakt

Kvalitativ målsättning för treårsperioden (3-års medelvärden)

Andel tjur av vuxna:

38%

i älgobs

Antal kalvar per hondjur:

0,62

uttryckt som ett decimaltal enligt älgobs

Målsättning kalvandel i avskjutning:

45%

av totala avskjutningen

Slaktvikter kalv (kg)

i medelvikt för alla vägda kalvar från jaktstart

Redogörelse av inventeringsundelag för beräkning av älgstammens sammansättning i området.

1.2 Övergripande målsättningar för skogens utveckling inom ÄLGFÖRVALTNINGSOMRÅDET

Tallar	Maximal årsskada (vinterskada + sommarskada)	5%	Ange i %
Granar	Maximal årsskada (vinterskada + sommarskada)	1%	Ange i %
Tallar	ANDEL oskadade av klövvilt vid 5 m	70%	Ange i %
Tallar	ANTAL oskadade av klövvilt vid 5 m		Ange i stammar/hektar

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR

2.1 Uppgifter om älgstammen inom älgförvaltningsområdet

Uppgifter om älgstammen och redovisning av inventeringar enligt föreslagna kvalitetssäkrade metoder.

2.1.1 Den totala avskjutningen inom ÄFO på årsbasis

Bör avse de senaste tre årens avskjutning.

År	2020	2021	2022
Tjur	130	152	144
Hondjur	148	159	130
Kalv	206	204	162
Totalt	484	515	436
Totalt per 1000 ha	3,0	3,3	2,7
Totalt per 1000 ha ungskog	31,3	33,0	28,1
Areal (ha för respektive år)	158 762	158 409	158 587

Sammanställning av avskjutningen de senaste tre åren för uppföljning av kvalitetsmålen.

År	2020	2021	2022
Tjurandel avskj. (tjur/vuxna)	47%	49%	53%
Kalvandel avskj. (kalv/totalt)	43%	40%	37%

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.2 Älgobservationer (älgobs)

Minst de senaste fyra årens älgobs jämförs för att trenden i älgpopulationen ska kunna följas.

År	2019	2020	2021	2022	Medel
Antal obstimmar	20 044	26 760	28 468	28 552	27927
Observationer per mantimme	0,064	0,064	0,054	0,054	0,057
Antal kalvar per hondjur	0,77	0,68	0,67	0,49	0,61
Andel tjur av vuxna	39%	41%	38%	38%	39%

[Se diagram](#)

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.3 Spillningsinventering

År	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal provtytor				764	4362	
Antal dagar i inventeringsperiod						
Antal funna spillningshögar				226	1496	
Spillningshögar per älg och dygn				18	18	
Antal högar per ruta (täthetsindex)				0,30	0,34	
Vinterstam i antal/1000 ha (max)				10,9	9,7	
Vinterstam i antal/1000 ha (min)				6,2	7,7	
Vinterstam i antal/1000 ha (medel)						
Vinterstam i antal/1000 ha (medel)				8,5	8,8	

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR forts.

2.1.4 Kalvvikter - vikt utan huvud, hud, skankar och inälvor före skottrensning

Medelslaktvikten för samtliga fällda och vägda älgkalvar inom ÄFO från de senaste tre åren.

År	2018	2019	2020	2021	2022
Antal vägda kalvar	58	89	99	108	89
Slaktvikt kg septemberjakt (vägda)	0	0	0	0	0
Slaktvikt kg oktoberjakt (vägda)	72	71	65	65	66
Slaktvikt kg medel (vägda)	72	71	65	65	66

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.5 Flyginventering

År			
Tjur			
Ko			
Kalv			
Totalt			

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.6 Bedömning av den nuvarande älgstammen inom älgförvaltningsområdet

Antal de senaste 3 åren

Ökat	Oförändrad	Minskat
		x

Älgstammen har

År

	2018	2019	2020	2021	2022
Vinterstam, älg/1000 ha					9,9
Vinterstam, älg/1000 ha ungskog			0	0	101

Beräknad sammansättning vid periodens start

	Antal älgar	Beräknad fördelning	Antal älgar/1000 ha	% tjur av vuxna
Tjur	427	27%	2,7	36%
Ko/kviga	760	48%	4,8	
Kalv	383	24%	2,4	
Summa	1570	100%	9,9	

Redogörelse av inventeringsunderlag för beräkning av älgstammens sammansättning i området.

Kvalitet de senaste 3 åren

	Minskat	Oförändrad	Ökat
Tjurandelen	x		
Medelåldern	x		
Kalvvikterna		x	
Reproduktionen	x		

2.1.7 Sammanställt beräkningsunderlag för analys i Älgfrode

Data till Älgfrode

Områdets areal i ha

158618

Målsättning

Antal älgar per 1000 ha

8,2

% tjur av vuxna

38%

Älgstammens egenskaper

Enligt älgöbs

% tjur av vuxna

Medel 4 år

Medel 3 år

Senaste år

39%

39%

38%

Antal kalvar per vuxet hondjur

61%

61%

49%

Enligt avskjutning

% tjurkalv av alla kalvar

52%

Avskjutning

Antal vuxna tjurar

144

Antal vuxna hondjur

130

Antal kalvar

162

Dödlighet utöver jakt

Antal vuxna tjurar per år

Rovdjur

Trafik

Övrigt

10,1

7,0

35,0

Antal vuxna hondjur per år

10,1

4,3

48,0

Antal kalvar per år*

102,3

2,3

18,3

Älgstammens storlek

Antal älgar per 1000 ha

9,9

Bedömd eller beräknad sammansättning enligt Älgfrode antal vid periodens slut (utökad uppgift ej obligatorisk)

	Antal älgar	Beräknad fördelning	Antal älgar/1000 ha	% tjur av vuxna
Tjur				
Ko/kviga				
Kalv				
Summa	0	0%	0,0	

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR forts.

2.2 Inventeringar av skogstillståndet inom älgförvaltningsområdet

Uppgifter om skogstillståndet och redovisning av inventeringar enligt föreslagna kvalitetssäkrade metoder.

2.2.1 Fodertillgång och skadeläge på skog enligt Skogsstyrelsens foderprognoser och Äbin

Fodertillgång och prognos	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Areal ungskog	15 468	15 596	15 530	15 491	15 364	15 184	15 184
RASE (rönn, asp, sälg, ek), andel ytor med förekomst			16%		%		

Utveckling kommande 5 åren	Ökande	Oförändrad	Minskande
Areal tallfoder			x

Övriga uppgifter om skogstillståndet enligt Äbin

Tallar	Årsskada (vinterskador + sommarskador)
Tallar	Andel stammar utan viltskador
Ståndortsanpassning	Andel mager mark förnygrad med tall
RASE	Andel ytor med gynnsam konkurrensstatus
Granar	Årsskada (vinterskador + sommarskador)

	Ange resultat från tre senaste inventeringarna			Medel tre senaste inventeringarna
	2018	2020	2022	
Tallar	9%	7%	12%	10%
Tallar	16%	84%	51%	52%
Ståndortsanpassning	85%	85%	94%	88%
RASE	5%	3%	4%	4%
Granar	0%	1%	0%	1%

2.2.2 Bedömt betetryck i avsaknad av Äbin

Bedömningen görs av älgförvaltningsgruppen.

För	Tolerabla		För omfattande		
			2021	2022	2023
Tall					
Gran					
RASE, välj alternativ i lista	Omhändertats istället av:				

Bedömningen grundar sig på

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.3 Redovisning av skador på gröda

	Tolerabla	För omfattande
Omfattning	x	

Redogörelse för typ av skador och var skadorna har förekommit.

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR forts.

2.4 Redovisning av rapporterade viltolyckor med älg

Vilttrafikolyckorna med älg de senaste 3 åren

År	2020	2021	2022
Älgolyckor inom ÄFO, antal			
Tjur, trafikdödad	11	8	2
Hondjur, trafikdödad	3	6	4
Kalv, trafikdödad	4	2	1
Okänd, trafikdödad	0	0	0
Summa trafikdödade älgar	18	16	7

2.5 Övrig dödlighet

År	2020	2021	2022
Tjur	39	33	33
Ko	50	48	46
Kalv	19	18	18
Okänd			
Summa	108	99	97

2.6 Redovisning av rovdjursförekomst och predationstryck

Predation inom ÄFO

Vargrevir	% av reviret som berör ÄFO	Predation i reviret antal	Predation vuxen älg	Predation kalv	Revirets predation i ÄFOt	Predation/ 1000 ha
Forshyttan	95%	75	13	58	71	0,4
Forshaga	45%	75	6	28	34	0,2
		Summa:	19	86	105	0,7

Björntäthet per 100 000 ha	Antal björnar inom ÄFO	Predation per vuxen björn	Predation vuxen älg	Predation kalv	Björnens predation i ÄFOt	Predation/ 1000 ha
3,0	5	7,30	1	16	17	0,1

S:a predation:	20	102	122	0,8
-----------------------	----	-----	-----	-----

Förutsättningar för ovanstående:

Vargpredationen bör beräknas till 100-140 älgar/revir. I beräkningen utgörs predationen av 82% kalv och 18% vuxna.

Björnpredationen bör beräknas till ca 7 älgar per vuxen björn. I beräkningen utgörs predationen av 93% kalv och 7% vuxna.

Andelen vuxen björn utgör 50% i beräkningen.

3. SAMMANFATTNING MÅL OCH NULÄGE

Mål	Nuläge	Trend	Åtgärdsförslag
Vinterstam, älgar per 1000ha registrerad jaktareal	8,2	9,9	
Vinterstam, antal älgar totalt inom ÄFO	1301	1570	
Andel tjur av vuxna i älgobs	38%	39%	
Antal kalvar per hondjur i älgobs	0,62	0,61	
Kalvandel i avskjutning	45%	40%	
Slaktvikter kalv (kg)		65	
Färska skador tallar/produktionstammar, max	5%	10%	Ökande
Andel ytor med gynnsam konkurrensstatus		4%	
Fodersituation enligt foderprognos			Minskande
Älgolyckor inom ÄFO, antal totalt			
Övrig dödlighet, antal älgar inom ÄFO		97	
Predation, antal älgar inom ÄFO		122	

4. HANDLINGSPLAN FRÅN NULÄGE TILL MÅLUPPFYLLNAD

4.1 Avskjutning för älgförvaltningsområdet

Avskjutningen fördelas på ÄSO och licensområden

År	2023	2024	2025
Tjur	134	134	134
Hondjur	110	110	110
Kalv	200	200	200
Antal älgar totalt	444	444	444
Andel tjur av vuxna (%)	55%	55%	55%
Andel kalv av total avskjutning (%)	45%	45%	45%
Areal (ha för respektive år)	158 618	158 618	158 618
Totalt per 1000 ha	2,8	2,8	2,8

Avskjutning baseras på (markera med X)

☒	Beräkningsmodell Älgfode
☐	Eget förslag (motiveras nedan)

Motivering för avvikelse jämfört med beräkningsmodellens förslag

4.2 Tilldelning av kalv repektive vuxna älgar till licensområden

Arealkrav för kalv: ha
 Arealkrav för vuxen: ha

Beräknad tilldelning för licensområden baserat på registrerade arealer		
Älgar/1000 ha	% Kalv	Antal älgar
2,8	67%	13
1,4		6
4,2		19

Behov av olika arealkrav inom området:

4.3 Planerade inventeringar

År	2023	2024	2025
Äbin		x	
Spillningsinventering		x	
Flyginventering			
Avskjutningsstatistik	x	x	x
Älgobs	x	x	x
Kalvvikter	x	x	x
Foderprognoser		x	

Kommentarer

5. ÖVRIGT

5.1 Redogörelse för samråd och förankringsprocessen inom ÄFO.

Se bifogade protokoll från samrådsmöten.

5.2 Granskning av älgskötselplaner.

Se bifogade skriftliga yttranden som insänts till länsstyrelsen.

5.3 Älgförvaltningsgruppens råd och vägledning i övrigt för älgskötselplaner inom ÄFO.

ÄSO-planens avskjutningsmål bör max ha den tjurandel och kalvandel som anges i ÄFO-planen. Vid hög predation kan kalvandelen behöva vara lägre än i ÄFO-planen.

Viltet måste skjutas där det finns. Målet på ÄFO- och ÄSO-nivå är högre prioriterat än jämn fördelning mellan ÄSO och mellan jaktlag.

Avlysningsjakt på kalv bör tillämpas och om möjligt redan från jaktstart.

Avlysningsjakt på ko/kviga bör om möjligt tillämpas från jaktstart eller inom en månad därefter om skadesituationen inom ÄFO visar mer än 5% årsskada på tall.

5.4 Uppföljning och ev behov av förändringar i ÄFP under innevarande planperiod.

Mål

Vinterstam

Tjurandel

Reproduktion

Kalvandel i avskjutning

Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025

Se Protokoll 20230508

Sekreterare

Ordförande

Namnförtydligande

Bo Melker Karlsson

Namnförtydligande

Justeras

Justeras

Namnförtydligande

Namnförtydligande

Älgförvaltningsplanen är enhälligt antagen av ÄFG

Älgförvaltningsplanen är beslutad med utslagsröst

Har någon ledamot deltagit genom fullmakt (bifogas protokoll)

Ja	Nej
	x
x	
	x

Reservationer framförda av:

Namn

Namn

Namnförtydligande

Namnförtydligande

Se protokoll 20230508

Motivering eller avvikande mening

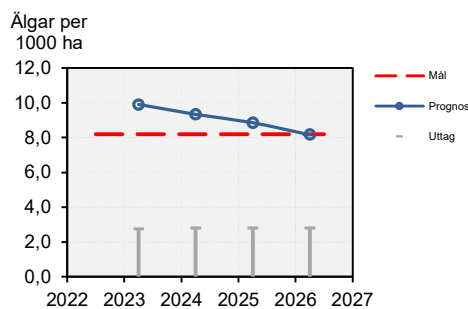
Avskjutning & Prognos

Område	Wermlandsberg				
Datum	2023-03-28	Tid	08:44	Signatur	MJ
Programversion	3.6			Indata	2023-04-19 08:43 BMK

Fyll i alla orange celler (använd ej klipp och klistra). Orange celler måste visa svart text på ljus bakgrund för att en prognos ska erhållas. Höj/sänk värden så att mål uppnås. Minustecken på älgar efter jakt betyder överuttag. Differens i antal älgar i stammen mellan prognos och mål kan avläsas längst ned på sidan. Uppgifter på senaste årets avskjutning och vinterstam syns i celler med grå bakgrund.

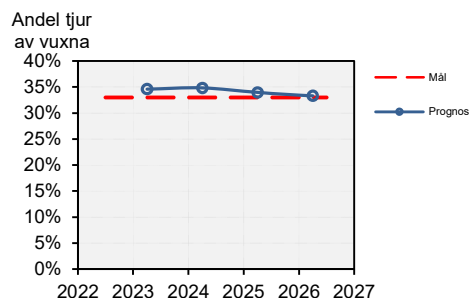
Förslag på avskjutning

	2022 /2023	2023 /2024	2024 /2025	2025 /2026
Antal per 1000 ha	2,7	2,8	2,8	2,8
% tjur av vuxna	53%	55%	55%	55%
% kalv av totalt	37%	45%	45%	45%
Antal tjurar	144	134	134	134
Antal kor	130	110	110	110
Antal kalvar	162	200	200	200
Totalt	436	444	444	444

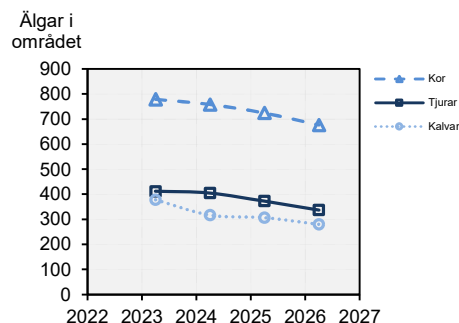

Prognos: Älgar efter jakt (vinterstam)

	2022 /2023	2023 /2024	2024 /2025	2025 /2026
Antal per 1000 ha	9,9	9,3	8,9	8,2
% tjur av vuxna	35%	35%	34%	33%
Antal tjurar	412	405	372	338
Antal kor	779	759	724	677
Antal kalvar	379	317	307	280
Totalt	1 570	1 481	1 404	1 295
Avvikelse från målet	+270	+181	+103	-6

Kommentarer

Förutsättningar

Område	Wermlandsberg				
Datum	2023-04-19	Tid	08:43	Signatur	BMK
Programversion	3.6				

Fyll i alla orange celler (använd ej klipp och klistra). Orange celler måste visa svart text på ljus bakgrund för att en prognos ska erhållas.

Fyll i olivgröna celler om uppgifter finns tillgängliga (använd ej klipp och klistra). Tomma celler innebär att schablonvärden hämtas.

Förekomst av björn och/eller varg påverkat storleken på schablonvärdena.

Värden som används i modellberäkningen syns i celler med grå bakgrund.

Områdesinformation

År vid start av senaste jakt	2022
Områdets areal i ha	158 587
Månad jakten startar	10

Rovdjursförekomst

Antal björnar per 100 000 ha	3,0
Mängd vargrevir inom området	1,40

Målsättning

	Vinterstam
Antal älgar per 1000 ha	8,2
% tjur av vuxna	33%

Avskjutning

	Senaste jakt
Antal vuxna tjurar	144
Antal vuxna hondjur	130
Antal kalvar	162

Älgstammens storlek

	Efter senaste jakt
Antal älgar per 1000 ha	9,9

Älgstammens egenskaper

	Enligt Älgobs
% tjur av vuxna	38%
Antal kalvar per vuxet hondjur	0,61

	Enligt avskjutning
% tjurkalv av alla kalvar	52%

Dödlighet utöver jakt

	Rovdjur	Trafik	Övrigt
Antal vuxna tjurar per år	6	3	34
Antal vuxna hondjur per år	14	4	46
Antal kalvar <i>efter</i> jaktstart per år	39	6	17

Områdesinformation

År vid start av senaste jakt	2022
Områdets areal i ha	158 587
Månad jakten startar	10

Rovdjursförekomst

Antal björnar per 100 000 ha	3,0
Mängd vargrevir inom området	1,4

Målsättning

	Vinterstam
Antal älgar per 1000 ha efter jakt	8,2
% tjur av vuxna efter jakt	33%

Avskjutning

	Senaste jakt
Antal vuxna tjurar	144
Antal vuxna hondjur	130
Antal kalvar	162

Älgstammens storlek

	Vid jaktstart
Antal älgar per 1000 ha	13,0

Älgstammens egenskaper

	Vid jaktstart
% tjurar av vuxna	38%
Antal kalvar per vuxet hondjur	0,61

	Vid jaktstart
% tjurkalv av alla kalvar	52%

Dödlighet utöver jakt

	Totalt
Antal vuxna tjurar per år	43
Antal vuxna hondjur per år	64
Antal kalvar <i>efter</i> jaktstart per år	62

Kommentarer

Skogsbrukets
Viltgrupp

Svenska Jägareförbundet

Beräkningsstöd predation

Område	Wermlandsberg				
Datum	2023-03-28	Tid	08:45	Signatur	MJ
Programversion	3.6				

Fyll i uppgifter i räknemodul "**Vargrevir i området**". Ange namn eller identitet på vargrevir som skall räknas med. Kontrollera att areal och jaktstartsmånad i blad 3 är ifyllda. Saknas uppgifter kan ingen beräkning göras. Fyll i björntäthet och andel av respektive revir i området (använd ej klipp och klistra). Fyll i gröna celler om uppgifter finns. Tomma fält innebär att genomsnittsvärden för region hämtas. Värden som används för att beräkna total predation syns i grå celler. Värden att överföra till blad 3 avläses i modul "**Predation i området**".

Björn	
Antal björnar per 100 000 ha	3,0
% vuxna björnar i stammen	50%
Predation älg per vuxen björn	7,3
% älgkalv av predation	93%
% älgko av predation	5%
% av kalvpredation före jaktstart	95%

Områdets areal i hektar	158 587
Månad jakten startar	10

Björn	
Björn per 100 000 ha	3,0
% vuxna björnar i stammen	50%
Predation älg per vuxen björn	7,3
% älgkalv av predation	93%
% älgko av predation	5%
% av kalvpredation före jaktstart	95%
Antal björnar i området	5
Björnpredation vuxen tjur	0
Björnpredation vuxen ko	1
Björnpredation älgkalv	16
Björnpredation älgkalv efter jaktstart	1

Vargrevir i området		
Varg	Andel av revir inom området	Predation per helt revir
Namn eller identitet på revir		
Forshyttan	0,95	75
Forshaga	0,45	75
Totalt	1,40	75

Varg	Andel av revir inom området	Predation per helt revir
Namn eller identitet på revir		
Forshyttan	0,95	75
Forshaga	0,45	75
Totalt	1,40	75

% älgkalv av predation	82%
% älgko av predation	12%
% av kalvpredation före jaktstart	56%

% älgkalv av predation	82%
% älgko av predation	12%
% av kalvpredation före jaktstart	56%
Vargpredation vuxen tjur	6
Vargpredation vuxen ko	13
Vargpredation älgkalv	86
Vargpredation älgkalv efter jaktstart	38

Predation i området	
Totalt	
Predation vuxen tjur	6
Predation vuxen ko	14
Predation älgkalv efter jaktstart	39

Totalt	
Predation vuxen tjur	6
Predation vuxen ko	14
Predation älgkalv efter jaktstart	39

Kommentarer

--

Skogsbrukets
Viltgrupp

Svenska Jägareförbundet

Denna sida är avsedda att fungera som underlag för att kopiera uppgifter i ÄFPmall

Cell i ÄFPmall
C6

Registrerad areal för området (ha) 158 587

1.1 Mål för älgstammens utveckling inom älgförvaltningsområdet

År	2023	2024	2025	
Vinterstam älg/ 1000 ha	9,3	8,9	8,2	B42-D42

Medel 2023-2025

Andel tjur av vuxna, i Älgobs	38%			B46
Antal kalvar per hondjur, i Älgobs	0,62			B47
Målsättning kalvandel i avskjutning	45%			B48

4.1 Avskjutning för älgförvaltningsområdet

År	2023	2024	2025	
Tjur	134	134	134	B249-D249
Hondjur	110	110	110	B250-D250
Kalv	200	200	200	B251-D251

När du kopierar till planmallen, använd funktionerna Kopiera och Klistra in.

Uppgifter i punkt 1.1 beskriver förväntat utfall utifrån avskjutning i punkt 4.1.

Om utfall ej sammanfaller med de mål ni har bör avskjutning anpassas så att utfall och ert mål sammanfaller.

OBS! Stryk eller ändra inga uppgifter i detta blad. Använd istället flik 3 och 4 för att ändra innehåll.